

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ**

ОСВІТНЬО–ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО»

Ступінь вищої освіти «Бакалавр»

галузі знань 02 Культура і мистецтво

за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво,

декоративне мистецтво, реставрація

Кваліфікація: Бакалавр образотворчого мистецтва,
декоративного мистецтва, реставрації / мистецтвознавець

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ

РАДОЮ ХДАДМ

Голова вченої ради

/ О.В. Соболев /

(протокол № __ від " __ " _____ 2021 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2021 р.

Ректор /О.В. Соболев /

(наказ № __ від " __ " _____ 2021 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО»
Ступінь вищої освіти «Бакалавр»
галузі знань 02 Культура і мистецтво
за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Кваліфікація: Бакалавр образотворчого мистецтва,
декоративного мистецтва, реставрації / мистецтвознавець

Схвалено:

Голова підкомісії зі спеціальності 023
«Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
_____ Шуліка В. В.
«____»_____ 2021 р.

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор з науково-
педагогічної роботи ХДАДМ
_____ Токар М.І.
«____»_____ 2021 р.

РЕКОМЕНДОВАНО:

Вченою радою факультету
«Образотворче мистецтво»
Протокол №__ від «____»_____2021 р.
Голова вченої ради факультету
_____ Шевченко В. Я.
«____»_____ 2021 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою науково-методичної комісії спеціальності № 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» у складі:

Керівник проектної групи,

гарант освітньої програми

кандидат мистецтвознавства, доцент

кафедри теорії і історії мистецтв _____ Мельничук Л.Ю.

Члени проектної групи:

доктор мистецтвознавства, професор _____ Соколюк Л.Д.

кандидат мистецтвознавства, доцент _____ Чечик В.В.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Ця програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Вченої ради Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Мистецтвознавство»
спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації Мистецтвознавець
Офіційна назва освітньої програми	Мистецтвознавство
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію серія НД-IV, №2179684 від 16.06.2016 р., термін дії - 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07.2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ksada.org
2 – Мета освітньої програми	
Формування професійних компетентностей, спрямованих на розуміння закономірностей розвитку образотворчого мистецтва і мистецтвознавства, отримання навичок застосування наукових методів мистецтвознавчих досліджень, отримання практичного досвіду музейно-галерейної, кураторської діяльності, викладання фахових дисциплін у початкових спеціалізованих навчальних закладах художньої освіти.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація /за наявності/)	Галузь знань – «Культура і мистецтво», спеціальність – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», спеціалізація: «Мистецтвознавство».
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі образотворчого мистецтва (застосування практичних навичок у галузі мистецтвознавства, здійснення викладацької діяльності на належному науково-методичному рівні у початкових спеціалізованих навчальних закладах художньої освіти). Ключові слова: образотворче мистецтво, мистецтвознавство
Особливості програми	Програма забезпечує підготовку бакалаврів у тісній співпраці з художніми музеями та галереями регіону, науковими установами (архіви, бібліотеки), Національною спілкою художників України
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до	Бакалавр з образотворчого мистецтва за спеціалізацією:

працевлаштування	<p>«Мистецтвознавство (теорія і історія мистецтв)» може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 :</p> <p>3479 Мистецтвознавець 3340 Викладач початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів. 3414 Екскурсовод</p> <p><i>Випускники можуть працювати на посадах:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – співробітник музею, галереї, виставкового центру; – організатор виставкових програм, мистецьких проєктів, музейних екскурсій; – арт-критик, арт-публіцист, арт-журналіст. – викладач початкового курсу історії образотворчого мистецтва в дитячих закладах естетичного виховання; – співробітник науково-методичних центрів охорони культурної спадщини
Подальше навчання	Можливість продовження освіти за програмами другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання: комплексне поєднання лекційних та практичних занять; самонавчання (самостійна робота); авторські методики викладачів, навчально-творчі майстерні.
Оцінювання	Іспити, заліки, екзаменаційні перегляди, курсові проєкти, презентації, модульний контроль.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

	<p>10. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>13. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.</p> <p>2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.</p> <p>3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.</p> <p>4. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.</p> <p>5. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.</p> <p>6. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.</p> <p>7. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва</p> <p>8. Здатність використовувати професійні знання у практичній мистецтвознавчій діяльності.</p> <p>9. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.</p> <p>10. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>11. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.</p> <p>12. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.</p> <p>Додатково:</p> <p>13. Здатність розуміти закони розвитку і функціонування художнього ринку, музейно-галерейних інституцій, роль мистецтвознавців у цьому процесі на сучасному етапі</p>

7 – Програмні результати навчання

На підставі набутих компетентностей випускник має демонструвати знання та навички з мистецької та освітньої діяльності:

1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.
2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення державною та іноземною (- ними) мовами,.
4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням
5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
6. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
7. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).
8. Визначати мету, завдання та етапи дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
9. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та

професійної діяльності.

10. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності

11. Тракувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

12. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

13. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

14. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

15. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

Додатково:

16. Використовувати можливості новітніх технологій (віртуальні музеї і галереї світу, соцмережі, інтерактиви в сучасному арт-просторі) в усіх видах професійної діяльності.

17. Використовувати знання з арт-менеджменту, арт-маркетингу, фандрайзингу, комунікації для організації сучасних художніх проєктів у співпраці з мистцями.

18. Дотримуватися морально-етичних норм, принципів і правил поведінки в сучасному суспільстві.

19. Володіти навичками і методами роботи з аудиторією початкових мистецьких закладів освіти.

20. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою мистецтвознавства.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Специфічна оведособливість кадрового забезпечення освітньої програми – це висока фахова майстерність науковців і художників – членів Національної спілки художників України, які поєднують педагогічну роботу з активною мистецькою та виставковою діяльністю, можлива участь закордонних фахівців (лекції, майстер-класи). Допоміжний персонал (навчальні майстри навчальних лабораторій) забезпечує умови проведення практичних занять студентів.
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторії для лекційних та практичних занять з теоретичних дисциплін кафедри з необхідним обладнанням, спеціальне приміщення для дисциплін «Кольорознавство», «Творчі майстерні» зі світловим обладнанням та мольбертами.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Бібліотечний ресурс. Інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу винятковими виданнями.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне дипломування.
Міжнародна кредитна мобільність	Укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ K1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проєкти, які передбачають включене навчання студентів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб. Підготовчі курси з української мови.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. Контролю
1	2	3	4
Нормативні компоненти ОП			
НК 1	Безпека життєдіяльності, основи екології і охорони праці	3	іспит
НК 2	Філософія	3	іспит
НК 3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	іспит
НК 4	Правознавство	3	залік
НК 5	Іноземна мова	7	залік/іспит
НК 6	Сучасні мистецькі практики у культурно-історичному контексті	3	залік
НК 7	Комп'ютерні технології (за спеціальністю)	3	залік
НК 8	Методика викладання дисциплін образотворчого мистецтва	3	залік
НК9	Історія світової і української культури	10	залік
НК 10	Історія українського мистецтва	16	іспит
НК 11	Історія зарубіжного мистецтва	31	іспит
НК 12	Професійне декоративно-ужиткове мистецтво і народне мистецтво	4	залік
НК 13	Історія мистецтвознавства та художньої критики	8	залік/іспит
НК 14	Теорія мистецтв	9	залік/дзалік
НК 15	Аналіз творів сучасного мистецтва	4	залік
НК 16	Міфологія в мистецтві	4	залік
НК 17	Основи музеєзнавства і кураторства	5	залік
НК 18	Кольорознавство	3	екз. перегляд
НК 19	Творчі майстерні	8	залік
НК 20	Арт-журналістика і сучасна арт-критика	5	іспит
НК 21	Колекціонування творів мистецтва і сучасний арт-ринок	4	залік
НК 22	Основи наукових досліджень	26	залік/ екзам. перегляд
НК 23	Практика виробнича «Музейно-галерейна»	3	дзалік
НК 24	Практика педагогічна	3	дзалік
НК 25	Практика переддипломна	4	дзалік
НК 26	Кваліфікаційна робота бакалавра	5	
Загальний обсяг онормативних компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОП			
Цикл №1 соціально-гуманітарних дисциплін			
ВК 1.1	Художні теорії ХХ ст./ Ринок та організація праці/ Психологія мистецтва/ Філософія мистецтва/ Сучасне мистецтво/ Сучасна культура/ Брендінг і маркетингове дослідження/ Арт-ринок і художня культура/ Україна: історія ідей та символів	3	залік

ВК 1.2.	Іноземна мова для наукових цілей/ Рецензування та редагування/ Риторика та ораторська майстерність/ Мовленеві комунікації/ Рекламний копіраїтинг та спічрайтинг/ Основи міжкультурного ділового спілкування (анг)/ Основи академічного письма	4	залік
ВК 1.3.	Постановче фото/ Література в дзеркалі художньої культури/ Фізичне виховання/ Основи художнього гриму	3	залік
Цикл № 2 професійних дисциплін ОПП			
ВК 2.1	Історія дизайну/ Історія світового фотомистецтва / Музеї і галереї сучасного мистецтва /	4	залік
ВК 2.2	Галерейництво України і сучасний арт-простір/ Теорії візуального сприйняття Культурно-мистецькі процеси в Харкові. ХХ-ХХІ ст./	4	залік
ВК 2.3	Іноземна мова за професійним спрямуванням / Мистецтво тексту/ Майстерність комунікації	16	залік
ВК 2.4	Мистецтво Сходу/ Мистецтво Сакартвело і Вірменії/ Мистецтво Африки, Америки і Австралії	3	залік
ВК 2.5	Образотворче мистецтво української діаспори/ Мистецтво Центрально-Східної Європи/ Етнологія	6	залік
Цикл № 3 вибіркових дисциплін факультету			
ВК 3.1.	Мистецтво постмодернізму / Живопис за фахом: акварель/ Рисунок за фахом: м'які матеріали (вугілля, соус, сангіна, сепія)/ Робота в матеріалі: (класичний вітраж)	8	залік/іспит екз.перегляд
ВК 3.2.	Артменеджмент, артмаркетинг і фандрайзинг/ Живопис за фахом: гуаш/ Рисунок за фахом: туш, графіт, кольоровий олівець/ Скульптура за фахом/ Копіювання живописного твору	6	залік/ екз.перегляд
ВК 3.3.	Теоретичні основи фотографічної практики/ Геральдика та фалеристика/ Експертиза творів мистецтва/ Іконографія	3	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема послідовності вивчення компонент освітньої програми

Шифр ОПП за	1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
НК 1		+						
НК 2			+					
НК 3					+			
НК 4							+	
НК 5	+	+						
НК 6				+				
НК 7		+						
НК 8						+		
НК9	+	+						
НК 10			+	+	+	+		
НК 11	+	+	+	+	+	+		
НК 12					+			
НК 13					+	+		
НК 14	+	+	+					
НК 15						+		
НК 16	+							
НК 17				+				
НК 18	+							
НК 19		+	+					
НК 20							+	
НК 21								+
НК 22	+	+	+	+	+	+	+	
НК 23				+				
НК 24						+		
НК 25								+
НК 26								+
БК 1.1							+	
БК 1.2.							+	+
БК 1.3.				+				
БК 2.1								+
БК 2.2								+
БК 2.3			+	+	+	+		
БК 2.4			+					
БК 2.5							+	
БК.3.1.							+	+
БК.3.2.							+	+
БК3.3.					+			

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Мистецтвознавство» проводиться у формі захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр з образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації/ Мистецтвознавець

Атестація здійснюється відкрито у формі публічного захисту (презентації) кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (структурного підрозділу) або у репозитарії кафедри.

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Харківській державній академії дизайну і мистецтв здійснюються практичні заходи щодо функціонування системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур:

1. Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
2. Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
3. Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
4. Забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
5. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
6. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
7. Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
8. Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладів вищої освіти.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

